

Vladimír Ráček

Dnes je 22. dubna 2015 a my jsme v domě pana Ráčka v Pardubicích. Pane Ráčku, můžete nám říci, kdy jste se narodil?

Narodil jsem se ve Křoví, 18. května 1927. Jak jste vyrůstal. Vyrůstal jsem na venkově, můj otec dělal skladníka ve Velkém Meziříčí, tam chodil pěšky a dělal tam celý týden a matka ta byla doma a měli jsme malý hospodářství, to znamená kravičku, 2 kozy, prase, slepice atd. Normálně mládí bylo, že jsme museli dělat na poli, museli jsme, protože vodovod nebyl nanosit pro dobytek od studny vodu, to bylo asi tak 50 metrů, museli jsme nasekat trávu. Jako na vesnici chodil jsem do obecné školy, ve Křoví byla obecná škola, byla tam fara, byl tam kostel, takže jsme měli náboženství jako tehdy za 1. republiky. Museli jsme pomáhat. Televize nebyla, představte si, že se zaváděla elektrika, někde ještě svítily petrolejkami, takže jsme měli povinnosti, přišli jsme ze školy, museli jsme dělat. No taková příhoda otec nám koupil mičudu, takže jsme naštipali dřeva a pak jsme hráli fotbal. Matka byla přísná, matce jsme vykali, my jsme netykali, s otcem jsme si tykali, ale s matkou ne. Po celý život. No pak jsme chodily do sokola, já nevím, co vám říká pojem vlastenectví, ale jako kluci jsme s tím žili. No a pak do měšťanky jsem chodil do Velké Bíteše, a když jsem skončil měšťanku, tak jsem byl ve vašich letech, 15, 16. Dva a čtyřicátý rok. No a tak co jsem teď měl dělat, doma sice byla potřeba síla, ale přihlásil jsem se k Baťům. Ti mě přijali do Třebíče, Boroviny. To jsme normálně dělaly v továrně, měli jsme výplatu a to každý týden a už jsme si všechno normálně platily. 1945, skončila válka, firma Baťa byla v celém světě, tak jsme se tři domluvily, že vyrazíme do Brazílie. Vyrazili jsme v pětáctýřicátém roce, myslím v červenci směrem do Francie, do nějakého přístavu, představovali jsme si Cannes, že se tam nalodíme a pojedeme do Brazílie k Baťovi. No a tak jsme se dostali až do Aše, to byly jen nákladní vlaky a přešli jsme pěšky hranice a tehdy bylo západní Německo rozděleno na Sovětský okresek, Americký a Anglický a tam jsme přišli do houfu, kde byli Američani a tam jsme tvrdili, že jsme pracovali v Německu a že si jdeme pro věci. Tam nám vystavili takový doklad a s tím jsme prošli celý ten sektor. Tím jsme se dostali až do Kasselu a tam už byl Anglický okresek a tam nám tento doklad neuznali a tak jsme se vrátili do Wiesbadenu. Ve Frankfurtu jsme se nechali zaměstnat u americké armády. Pracovali jsme v kuchyni, dali nám i oblečení, jezdili pro nás každé ráno jeepem do Wiesbadenu. Tehdy jsme se seznámili s Jugoslávce, kteří jeli domů tak nás načerno vzali s sebou, to byli normální dobytčí vagony, a tak jsme se dostali do Lublaně, tam jsme to rychle proběhly, protože jsme neměly žádný průkaz a ještě se tam bojovalo dokonce. Když přišli Rusáci tak jsme měli takovéhle občanské průkazy, napsali nám tam Čech a my jsme si udělali z brambory pětícípou hvězdu a to nám stačilo, abychom se dostali až do Splitu ale, tam nám to nevyšlo a jeli jsme domů zase dobytčákama. Přijeli jsme domů, a že to zase zkusíme do Německa a tam na jednom přechodu byl Američan, který nás na tu první propustku pustil do Wiesbadenu. Tam jsme se vrátili k armádě a vyjednávali jsme ve Frankfurtu s Francouze a Francouzi říkali ano, dáme vám potvrzení na rok když, buď půjdete na rok do dolů, nebo do cizinecké legie. Tak jsme říkali, že zkusíme ty doly, ale potřebovali jsme potvrzení od Československého důstojníka a ten byl shodou náhod z Velkého Meziříčí a znal mého otce a od něj jsem se nakonec dozvěděl, že je moje matka nemocná. V prosinci jsme se vraceli do Plzně, vrátil jsem se do Třebíče do továrny, to byl pětáctýřicátý rok, dělal jsem zkoušky a šel jsem na průmyslovou školu do Zlína, to byla taky Baťova škola a tam mě přijali. Půl dne jsme pracovali, dělali jsme pět set párů obuvi za půl dne a odpoledne jsme chodili do školy. Pak v osmačtyřicátém, když nastoupil komunismus. Tak ministerstvo průmyslu, nás co jsme tady skončili

průmyslovou školu, poslali po celé republice i na Slovensko. A jsem se dostal do Jaroměře. V devětačtyřicátém jsem byl odveden na vojnu. Na vojně byl ministr obrany generál Svoboda, to byl ještě jako za první republiky, řád 1+1, takže jsme odpoledne po výcviku mohli jít na procházku a do večerky jsme museli být doma. Jenže v 50 roce nastoupil Čepička. No a za sovětský svaz, sověť náš vzor, zavedli po vojensku úplně organizovaně volno, my jsme nemohli nikam chodit. No a mimo jiné přišli, začali nám vykládat o náboženství, samozřejmě já jsem se přihlásil a říkám, prosím vás máme náboženskou svobodu. Potom jsem byl na vojně v Pardubicích tady v Masaryčkách a naproti byli Saleziáni a byl tam farář tak jsem se ptal, kdy přijde a velitel říkal, neexistuje a já povídám, to je ta vaše náboženská svoboda a samozřejmě Čepička zahájil prověrky, šel jsem na prověrku a po dvou hodinách mě šoupli do PTP do Mimoně. Šli jsme po těch prověrkách tři, doprovodili nás s puškou, tam jsme dělali v lesích, potom v Ústí nad Labem v Trmicích tam jsme pracovali v elektrárně a byli jsme považováni za nepřátele naší společnosti. U PTP to nebylo nic hezkého. V Lešanech kde jsme stavěli silnici, tam jsem měl taky příhodu, tam zase byl stavovský světový mír a tam nás podle všeho převychovávali. Tak jsme s ním debatovali a já jsem říkal, že dokud trvá mezi lidmi boj, že vlastně nemůže existovat mír a druhý den už jsem měl rozkaz a už mě vezli do Ostravy a v dolech jsme zase museli k lékařské prohlídce, ale tam byl pětépák doktor, kterému jsem řekl, co bylo a ten mě šoupl nazpátek. Když jsem měl skončit po dvou letech tak mě nepustili domů, ale vzali nás na tři cvičení a pak jsme mohli jít domů a tam jsem šel do práce do Jaroměře. Jinak v Lešanech byla dobrá parta, normálně nám tam platili třeba u Metrostavu, ale z toho jsme si všechno platili, a co nám zbylo, to nám dávali na vkladní knížku. Volno jsme neměli, občas za dobrý jsem měl asi 2x propustku takže za mnou manželka občas přijela. Bylo nás asi 60 000 u PTP a nás už je tady 3500, na okrese nás bylo 250 a dneska nás je asi 56. Oficiálně to bylo uznaný 1991 a 1992 nám přidali do důchodu, za každý měsíc 14,- Kč a kdo tam byl déle než 12 měsíců, tak měl přidáný asi 2000,- Kč. A teď nám i politickým vězňům měli zaplatit dovolené, které jsme neměli, to znamená za každý měsíc dovolené asi 20 000,- Kč, že by bylo, ale ještě se s nimi dohadujeme. Ale je pravda, že nejhůře na tom byli zemědělci. Copak mi to jako mladí kluci sneseme, ale naše rodiče vystěhovali, někteří nevěděli ani kde jsou. Třeba měli jsme případ, že otce i syna poslali do PTP nebo na vojnu, protože nechtěli vstoupit do JZD. Šedesátý rok, byl jsem v tom vlaku u Stéblové, jestli víte, jak byla ta srážka. Jel jsem z Jaroměře domů a srazili jsme se. Já jsem byl v tom 1. Vlaku, nejvíce mrtvých bylo v tom motoráku, co jel z Pardubic a v tom našem kupé tam nás bylo 7, byli tam 2 manželé, kteří to odnesli nejhůře, protože ty spali a měli natažené nohy. Já jsem měl naštěstí jen otřes mozku. Zajímavé je, že tím nárazem jsme všichni najednou ztratily boty. Asi tři neděle jsem ležel v porodnici v nemocnici. V tom roce zavřeli i mého strýce Blažeje, to byl řadový kněz, profesor na arcibiskupském gymnáziu v Praze. Byl zavřený na Mírově a ve Valticích. Zatkli ho za to, že prý poslouchal zahraniční rozhlas a psal knihu životopis Kristův. Jeden ten výtisk jsem měl i já, sebrali mi ho a odvedli mě na výslech do STB naproti nádraží. Potom mi strýc vyprávěl, že v těch Valticích dostal zápal plic a ležel na pokoji s nějakým Ferdou, který měl přezdívkou perla Pražských kanalizací. Pracoval v Praze u kanalizací a říkal, že ve čtyřicátém devátém schoval nějaké zbraně nějakým lidem do kanálu a za to ho zavřeli. Dostal asi 15 let a ten se o strýce staral, když byl nemocný. S manželkou jsem se seznámil u Saleziánů naproti kasárnám v Pardubicích a už jsme spolu 63 let. Dnes jí je 91 let.